

LISA Jewell

KAIKISTA SYNKIMMÄT SALAISUUDET

»Kädet tärisevät. Hengitys salpaantuu.
Sydän hakkaa tuhatta ja sataa. Hätätilanne vai
Lisa Jewellin uusi romaani?»

— A. J. FINN, KIRJAILIJA

Lisa Jewell
Kaikista
synkimmät
salaisuudet

Suomentanut Karoliina Timonen

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Englanninkielinen alkuteos
The Family Upstairs

Copyright © 2019 by Lisa Jewell
Suomenkielinen laitos © Karoliina Timonen ja WSOY 2021
ISBN 978-951-0-45163-2
Painettu EU:ssa

*Omistan tämän kirjan lukijoilleni,
rakkaudella ja kiitollisuudella.*

OLISI VÄÄRIN sanoa, että lapsuuteni oli normaali ennen heidän tuloaan. Se oli kaikkea muuta kuin normaali vaikka sellaiselta se tuntui, koska en tiennyt muustakaan. Tajuan vasta nyt, monta vuosikymmentä myöhemmin, kuinka omituinen se olikaan.

Kun he tulivat, olin melkein yksitoista ja siskoni oli yhdeksän.

He asuivat luonamme yli viisi vuotta, ja sen myötä kaikki muuttui hyvin, hyvin synkäksi. Siskoni ja minun oli pakko opetella selviytymään.

Ja sitten, kun olin kuusitoista ja siskoni neljätoista, tyttö syntyi.

I

LIBBY POIMII kirjeen kynnysmatolta ja kääntelee sitä käsissään. Se näyttää hyvin muodolliselta; kirjekuori on kermanvaaleaa, korkealaatuista paperia, ja tuntuu kuin se saattaisi olla jopa silkkipaperilla vuorattu. Kuoren leimassa lukee SMITHKIN RUDD & ROYLE SOLICITORS CHELSEA MANOR STREET SW3.

Libby menee keittiöön ja laskee kirjeen pöydälle odotamaan. Hän täyttää vedenkeittimen ja laittaa teepussin mukiin. Hän uskoo melko varmasti tietävänsä, mitä kuoressa on. Viime kuussa hän täytti kaksikymmentäviisi ja on alitajuisesti odottanut tätä kirjettä, mutta nyt kun se on saapunut, hän ei ole varma, uskaltaako avata sitä.

Hän ottaa puhelimen ja soittaa äidilleen.

»Äiti», hän sanoo. »Nyt se tuli. Kirje lakitoimistosta.»

Äiti vaikenee linjan toisessa päässä. Libby kuvittelee hänet keittiössään Déniassa, tuhansien kilometrien päässä. Siellä on tahrattoman valkoiset kaapistot, limetinvihreät keskenään samaa sarjaa olevat keittiötarvikkeet ja pienelle terassille johtavat lasiovet, joiden takana aukeaa kaukainen näkymä Välimerelle. Äidin korvalla oleva puhelin on

koristeltu kristallein – hän kutsuu niitä blingbling-kuorikseen.

»Oho», äiti sanoo. »Vai niin. Jestas. Joko avasit sen?»

»En. En vielä. Laitan ensin kupin teetä.»

»Vai niin», äiti toistaa. Sitten hän sanoo: »Jäänkö puhelimeen odottamaan? Kun avaat sen?»

»Joo», Libby sanoo. »Kiitos.»

Hänen hengityksensä on hiukan kiihtynyt samalla tavalla kuin joskus, kun hänen on määrä nousta töissä seisomaan ja pitää myyntiesittely. Ikään kuin hän olisi juonut oikein vahvaa kahvia. Hän ottaa teepussin pois mukista ja istuu alas. Hän sivelee sormillaan kirjekuoren kulmaa ja vetää syvään henkeä.

»Okei», hän sanoo äidilleen. »Nyt minä teen sen. Avaan kirjeen nyt.»

Äiti tietää, mitä kuoressa on. Tai ainakin hänellä on aavistus, vaikka ei hänelle koskaan kerrottu virallisesti, mitä testamenttiin kuuluisi. Hän on aina sanonut, että sieltä voi aivan hyvin tulla teekannu ja kymmenen punnan seteli.

Libby selvittää kurkkuaan ja liu’uttaa sormen kirjekuoren läpän alle. Hän vetää kuoresta arkin paksua pehmeänvalkoista paperia ja silmäilee sen nopeasti läpi.

Neiti Libby Louise Jones

Heinäkuun 12. päivänä vuonna 1977 asetetun Henry ja Martina Lambin testamentin toimeenpanijana esitän osuutenne jakamista teille oheisessa aikataulussa...

Libby laskee saatekirjeen pöydälle ja alkaa lukea liitteitä.

»No?» äiti sanoo henkeään pidätellen.

»Minä luen tätä vielä», Libby vastaa.

Hän silmäilee tekstiä, ja hänen silmänsä tarttuvat osoitteeseen. Cheyne Walk 16, SW3. Hän olettaa sen olevan osoite, jossa hänen biologiset vanhempansa asuivat kuollessaan. Hän tietää, että se oli Chelseassa. Hän tietää, että talo oli iso. Hän oli olettanut talon olevan mennyttä. Naulattu umpeen. Myyty. Hänen henkensä salpautuu pahan kerran, kun hän tajuaa lukemansa.

»Hm», hän sanoo.

»Mitä?»

»Näyttää siltä että... Ei, ei se voi noin mennä.»

»Mitä!»

»Se talo. He ovat jättäneet minulle talonsa.»

»Sen Chelsean-talon?»

»Niin», Libby sanoo.

»Koko talon?»

»Niin kai.» Saatekirjeessä sanotaan jotakin sellaista kuin ettei kukaan muu testamentissa nimetty ole tullut vaatimaan osuuttaan määräajassa. Libby ei ymmärrä vielä kaikkea.

»Herranen aika. Siis sen arvohan täytyy olla...»

Libby vetäisee terävästi henkeä ja katsoo ylös kattoon. »Tämä on varmasti jotenkin väärin», hän sanoo. »Tämän on pakko olla virhe.»

»Mene tapaamaan niitä lakimiehiä», äiti sanoo. »Soita niille. Varaa aika. Varmista ettei kyseessä ole erehdys.»

»Entä jos se ei ole virhe? Entä jos tämä pitää paikkansa?»

»No, siinä tapauksessa, kultaseni», äiti sanoo – ja tuhansien kilometrien välimatkasta huolimatta Libby kuulee hänen hymyilevän, »sinä olet hyvin, hyvin rikas nainen.»

Libby päättää puhelun ja katsoo ympärilleen. Viisi minuuttia sitten tämä keittiö oli ainut, mihin hänellä oli varaa, ja tämä hiljaisella kadulla St Albansin perähikiällä sijaitseva asunto ainut, jonka hän oli voinut ostaa. Hän muistelee netissä selaamiaan asuntoja ja taloja, hengästymistään täydellisen kodin löydyttyä: aurinkoterassi, keittiö johon mahtuisi ruokapöytä, viiden minuutin kävelymatka asemalle, vanha lyijylinen kohoikkuna, kirkonkellojen hienoinen kaiku puiston toiselta laidalta – ja sitten hän oli nähnyt asunnon hinnan ja tuntenut itsensä idiootiksi edes kuviteltuaan, että sellainen paikka voisi olla hänen.

Lopulta hän oli joutunut tekemään melkoisia myönnytyksiä löytääkseen asunnon, joka oli tarpeeksi lähellä sekä hänen työpaikkaansa että juna-asemaa. Hänen vatsaansa ei kouraisut, kun hän astui kynnyksen yli, eikä hänen pulssinsa kiihtynyt, kun kiinteistönvälittäjä esitteli asuntoa. Kuitenkin hän oli rakentanut paikasta kodin, josta saattoi olla ylpeä, valikoinut huolellisesti vain parasta, mitä TK Maxx -tavaratalossa oli tarjolla, ja nyt hän asuu onnellisena hiukan omituisessa kaksiossaan, joka on lohkaistu kömpelösti isommasta talosta. Hän oli ostanut sen, hän oli sisustanut sen kauniiksi. Se kuului hänelle.

Ja nyt sitten käykin ilmi, että hän omistaa talon Chelsean hienoimmalla kadulla. Yhtäkkiä hänen asuntonsa vaikuttaa

naurettavalta, samoin kuin kaikki muu, mikä oli hänelle tärkeää vielä viisi minuuttia sitten – juuri saatu tuhannen viidensadan punnan vuotuinen palkankorotus; ensi kuussa Barcelonassa järjestettävä polttariviikonloppu, jota varten hän on säästänyt puoli vuotta; MACin luomiväri, jonka hän oli viime viikonloppuna »sallinut» itsensä ostaa palkankorotusta juhliakseen. Miten sävähdyttävää oli ollut unohtaa tiukasti noudatettu kuukausibudjetti vain yhden, hohtavan, ihanantuoksuisen House of Fraser -tavaratalossa vietetyn hetken takia; miten painottomalta pikkuruinen MAC-paperikassi oli tuntunut sen heilahdellessa hänen kädessään; miten hän oli värähtänyt asettaessaan pienen mustan kotelon meikkipussiinsa ja ajatellessaan, että hän todella omisti sen ja saattaisi itse asiassa käyttää sitä Barcelonassa, samoin kuin äidiltä joululahjaksi saamaansa French Connectionin mekkoa – sitä pitsikoristeista, josta hän oli haaveillut ikuisuuden. Viisi minuuttia sitten hänen ilon aiheensa olivat olleet pieniä, odotettuja, kaihottuja, ahkeralla työllä tienattuja ja ansaittuja vähäpätöisiä törsäyksiä, joilla ei ollut mitään merkitystä suuressa mittakaavassa mutta jotka antoivat hänen tasapaksuun elämäänsä tarpeeksi kimallusta, jotta hän jaksoi nousta aamuisin vuoteesta ja lähteä työhön – josta hän piti mutta jota hän ei rakastanut.

Nyt hän omistaa talon Chelseassa, ja hänen maailmansa on mullistunut.

Libby sujauttaa kirjeen takaisin sen arvokkaaseen kuoreen ja juo teensä loppuun.

RANSKAN RIVIERAN ylle on nousemassa myrsky. Se väijyy hiilenmustana horisontissa, roikkuu rakkaana Lucyn päällä. Hän hieroo päätään yhdellä kädellä, nappaa toisella tyttärensä tyhjän lautasen ja laskee sen sitten maahan, jotta koira saa nuolla siltä ruoanmurut sekä kastikeroiskeet.

»Marco», hän sanoo pojalleen, »syö lautanen tyhjäksi.»

»Ei ole nälkä», poika vastaa.

Suuttumus sykkii ja tykyttää Lucyn ohimoilla. Myrsky lähestyy; hän tuntee kosteuden viilenevän kuumassa ilmassa. »Muuta ei tule», hän sanoo ääni kireänä yrityksestä olla huutamatta. »Enempää ruokaa ei ole tänään luvassa. Tähän meni viimeiset rahat. Muuta ei tipu. On turha sanoa nukkumaan mennessä, että on nälkä. Silloin on myöhäistä. Syö nyt lautanen tyhjäksi, ole hyvä.»

Marco pudistaa lannistuneena päätään ja leikkaa palan kanapihvistä. Lucy katsoo poikansa päälakea, kahta pyörrettä paksuissa punaruskeissa hiuksissa. Hän yrittää miettiä, milloin he kaikki pesivät viimeksi hiuksensa, muttei muista.

Stella sanoo: »Äiti, voinko saada jälkiruokaa?»

Lucy katsoo tyttärtään. Stella on viisivuotias ja paras vahinko, joka hänelle on koskaan tapahtunut. Hänen pitäisi sanoa ei. Hän on niin tiukka Marcon kanssa, hän ei saisi kohdella tyttöä liian lempeästi. Stella on kuitenkin niin kiltti, niin helppo ja myöntäväinen. Miten Lucy voisi kieltää herkkutunnetun häneltä?

»Jos Marco syö pihvinsä loppuun», Lucy sanoo tasaisella äänellä, »voidaan jakaa yksi jäätelöannos.»

Se on selvästi epäreilua Stellaa kohtaan, joka söi oman pihvinsä kymmenen minuuttia sitten ja jonka ei pitäisi joutua odottamaan veljensä hidastelua. Stellan epäoikeudenmukaisuudentaju ei vaikuta kuitenkaan vielä kehittyneen, ja hän nyökkää ja sanoo: »Syö nopeasti, Marco!»

Kun Marco on valmis, Lucy ottaa hänen lautasensa ja antaa senkin koiran nuoltavaksi. Jälkiruoka saapuu. Lasi-kulhossa on triojäätelöä, kuumaa suklaakastiketta, praliinimuruja ja pinkistä foliosta tehty palmukoristetikku.

Lucyn päässä alkaa taas tykyttää, ja hän silmäilee horisonttia. Heidän täytyy löytää katto pänsä päälle ja pian. Hän pyytää laskun, asettaa luottokortin aluslautaselle ja naputtelee tunnusluvun kortinlukijaan. Henki salpautuu tiedosta, että nyt tuolla tilillä ei ole enää rahaa, eikä sitä ole ylipäättään enää missään.

Hän odottaa, kun Stella nuolee lasikulhon, sitten hän irrottaa koiran talutushihnan pöydänjalasta ja poimii heidän kassinsa. Antaa kaksi niistä Marcolle, yhden Stellalle.

»Minne me mennään?» Marco kysyy.

Hänen ruskeat silmänsä ovat vakavat, katse huolesta raskas.

Lucy huokaa. Hän katsoo ylös katua, joka johtaa Nizzan vanhaan kaupunkiin, sitten alas toiseen suuntaan kohti merta. Hän vilkaisee jopa koiraa, ikään kuin sillä saattaisi olla hyviä ehdotuksia hihassaan. Se katsoo häntä innokkaana kuin odottaen lisää lautasia nuoltavaksi. Heillä on vain yksi paikka, jonne mennä, ja sinne Lucy viimeiseksi haluaisi. Hän loihtii silti hymyn kasvoilleen.

»Nyt tiedän», hän sanoo. »Mennään tapaamaan mémé!»

Marco ähkäisee. Stella näyttää epävarmalta. He kumpikin muistavat, millaista Stellan isoäidin luona viime kerralla oli. Nuorena Samia oli ollut elokuvatähti Algeriassa. Nyt hän on seitsemänkymmentä ja puoliksi sokea ja asuu l'Arianessa liikuntavammaisen aikuisen tyttärensä kanssa. He jakavat rähjäisen asunnon tornitalon seitsemännessä kerroksessa. Hänen miehensä kuoli hänen ollessaan vasta viisikymmentäviisi, ja hänen ainoa poikansa, Stellan isä, katosi kolme vuotta sitten eikä ole pitänyt sen jälkeen yhteyttä. Samia on – aivan ymmärrettävästi – katkera ja kiukkuinen. Hänellä on kuitenkin katto ja lattia, tyynyjä ja juoksevaa vettä. Hänellä on kaikkea, mitä Lucy ei pysty itse tällä hetkellä lapsilleen tarjoamaan.

»Vain yhdeksi yöksi», hän sanoo. »Vain täksi yöksi, ja huomenna keksin jotain muuta. Minä lupaan.»

He ehtivät Samian talolle juuri kun alkaa sataa, juuri kun pienet vesikranaatit alkavat räjähdellä vasten kuumaa

katukiveystä. Graffitien kirjomassa hississä matkalla seitsemänten kerrokseen Lucy haistaa heidät: pesemättömien vaatteiden kostean lemahduksen, rasvaiset hiukset, liian kauan jalassa olleet tennarit. Koira haisee tuuhean karkeine karvoineen aivan erityisen kauhealta.

»Ei onnistu», Samia sanoo asuntonsa ovella ja tukkii sisäänpääsyn. »Ei millään. Mazie on kipeä. Hoitajan pitää nukkua täällä tänä yönä. Ei ole tilaa. Ei vain ole.»

Yläpuolella ukkonen jyrähtää kovaa jylisten. Heidän takanaan taivas välkkyi hohtavan valkoisena. Sade valuu taivaalta solkenaan. Lucy katsoo Samiaa epätoivoisena. »Meillä ei ole mitään muutakaan paikkaa», hän sanoo.

»Tiedän sen», Samia sanoo. »Tiedän kyllä. Stella voi tulla. Mutta sinä ja poika ja koira – olen pahoillani. Teidän pitää löytää joku toinen paikka.»

Stella painautuu Lucyn säärtä vasten, ja hänen pieni varatalonsa värähtää levottomasti. »Haluan olla teidän kanssa», hän kuiskaa Lucylle. »En halua jäädä ilman teitä.»

Lucy kyykistyy ja ottaa Stellan kädet omiinsa. Stellalla on vihreät silmät kuten isällään, ja hänen tummissa hiuksissaan on pähkinänruskeita raitoja. Pitkä kuuma kesä on paahtanut Stellan kasvot tummiksi. Hän on kaunis lapsi, ihmiset pysäyttävät Lucyn joskus kadulla kertoakseen sen hänelle pehmeästi henkäisten.

»Muru», hän sanoo. »Täällä olet suojassa sateelta. Voit käydä suihkussa. Mémé lukee sinulle sadun...»

Samia nyökkää. »Luen sen, josta tykkäät», hän sanoo. »Sen joka kertoo kuusta.»

Stella painautuu entistä tiukemmin Lucy vasten. Lucy tuntee kärsivällisyytensä hupenevan. Hän antaisi mitä vain, jos saisi nukkua mémén vuoteessa, kuunnella satua kuusta, käydä suihkussa ja pukea ylleen puhtaan pyjaman.

»Vain yhdeksi yöksi, muru. Tulen heti aamulla hakemaan sinut. Okei?»

Hän tuntee Stellan pään nyökkäävän aavistuksenomaisesti vasten hänen olkaansa, tuntee miten tämä vetää henkeä taistellessaan kyyneliä vastaan. »Okei, äiti», Stella sanoo, ja Lucy kiirehtii hänet sisälle Samian asuntoon ennen kuin jompikumpi ehtii muuttaa mieltään. Sitten heitä on jäljellä vain hän ja Marco ja koira. Joogamatot rullalla selässään he suuntaavat pimenevän yön kaatosateeseen ilman paikkaa, johon mennä.

Jonkin aikaa he pitelevät sadetta moottoritien ylikulkusillan alla. Autonrenkaiden jatkuva suhahtelu kuumalla ja märällä asfaltilla tukkii heidän korvansa. Sade vain jatkuu.

Marco pitää koira sylissään ja on painanut kasvonsa sen selkää vasten.

Hän kohottaa katseensa Lucyyn. »Miksi meidän elämä on tällaista paskaa?» hän kysyy

»Tiedät kyllä, miksi meidän elämä on paskaa», Lucy tiuskaisee.

»Mutta miksi sinä et tee sille mitään?»

»Minä yritän», Lucy vastaa.

»Etkä yritä. Annat meidän vain vajota syvemmälle paskaan.»

»Minä yritän», Lucy sähähtää ja mulkaisee Marcoa rai-
vostuneena. »Jokaisen päivän jokaisena hetkenä.»

Marco katsoo häntä epäluuloisesti. Poika on aivan liian
fiksi ja tuntee äitinsä aivan liian hyvin. Lucy huokaisee.
»Saan viulun huomenna takaisin. Voin alkaa taas tienata.»

»Millä ajattelit maksaa korjauksen?» Marco katsoo
häntä silmiään siristäen.

»Keksin jotain.»

»Mitä jotain?»

»En tiedä, okei? En tiedä. Jotain ilmaantuu. Niin käy
aina.»

Sitten Lucy kääntyy pois päin pojastaan ja katselee
autojen ajovalojen häikäiseviä kiiloja. Heidän yläpuolel-
laan pamahtaa valtava ukkoskanuuna, taivas valaistuu jäl-
leen, ja jos mahdollista, sade rankkenee entisestään. Lucy
ottaa kolhiintuneen älypuhelimien reppunsa sivutaskusta ja
avaa sen. Latausta on jäljellä kahdeksan prosenttia, ja hän on
juuri aikeissa sammuttaa puhelimen uudelleen, kun huomaa
näytöllä kalenterimuistutuksen. Se on ollut siinä jo viikkoja,
mutta hän ei saa itseään poistamaan viestiä.

Siinä lukee yksinkertaisesti: *Tyttö täyttää 25.*

MINULLA ON sama nimi kuin isälläni: Henry. Joskus se aiheutti sekaannusta, mutta ei liikaa, koska äitini kutsui isää *kultasekseen* ja siskoni kutsui häntä *iskäksi* ja oikeastaan kaikki muut käyttivät nimeä *herra Lamb* tai *sir*.

Isäni oli oman isänsä peliautomaateilla kerrytetyn omaisuuden ainoa perijä. En koskaan tavannut isoisääni – hän oli hyvin vanha jo isäni syntyessä – mutta hän oli Blackpoolista, ja hänen nimensä oli Harry. Isäni ei tehnyt päivääkään töitä elämässään. Hän vain istui ja odotti, että Harry kuolisi, jotta hänestä tulisi vuorostaan rikas.

Hän osti kotitalomme Cheyne Walkilta Chelseasta heti samana päivänä, kun pääsi käsiksi rahoihin. Hän oli etsinyt sopivaa taloa samalla kun Harry teki kuolemaa, ja iskettyään silmänsä kotiimme hän joutui pelkäämään monta viikkoa, että joku toinen tekisi siitä tarjouksen ennen kuin hän saisi perintönsä.

Talo oli ostohetkellä tyhjä, ja hän käytti monta vuotta sekä paljon rahaa hankkimalla sen täyteen mieleisiään arvoesineitä: paneloiduille seinille ripustettuja hirvenpäitä;

**»Hyytävä, monisäikeinen ja
täydellisen mukaansatempaava.»**

- THE GUARDIAN

**Kun Libby Jones täyttää kaksikymmentäviisi vuotta,
hän saa kirjeen, jota on odottanut koko elämänsä.
Libby saa tietää biologisten vanhempiensa henkilöllisyyden
ja yllätyksekseen myös sen, että on nyt
Lontoon Chelseassa sijaitsevan ison, vanhan talon
uusi omistaja. Libbyn elämä muuttuu kertaheitolla.
Hän saa kuitenkin pian huomata,
että tätä päivää ovat odottaneet monet muutkin.
Alkaa matka kahdenkymmenenviiden vuoden taa, taloon,
jonka seinät suojelevat salaisuuksista syngimpiä.**

		
www.wsoy.fi	84.2	ISBN 978-951-0-45163-2